KIPEPERUSHI MAALUM KWA AJILI YA JAMII YA WAHADZABE

KUZIMWA KWA MTANDAO

Kuzimwa kwa mtandao ni kitendo cha kupunguzwa, kuzuiwa kwa baadhi ya wavuti au kutopatikana kabisa kwa mtandao kwa watumiaji baada ya mamlaka husika kuchukua hatua. Katika nchi zisizofuata misingi ya kidemokrasia jambo hili hufanywa mara kadhaa.

AINA ZA KUZIMWA KWA MTANDAO

- 1. Uchujaji wa Msingi (Blocking of websites and applications)- hapa ni kuzuiwa kabisa upatikanaji wa baadhi ya tovoti pamoja na applications.
- 2. Kupunguza kasi (Throttling)- hapa mtandao unakuwepo lakini kasi yake inapunguzwa.
- 3. Kuzimwa Kamwe (Internet outages)- Hakuna mtandao kabisa.

NYAKATI AMBAZO MTANDAO HUZIMWA

- Wakati wa uchaguzi mkuu
- Wakati wa maandamano
- Wakati wa vita katika eneo husika
- Baadhi ya matukio ya kitaifa
- Wakati wa ziara za viongozi wakubwa wa taifa
- Wakati wa mitihani ya taifa

ZANA ZA KUPIMA KAMA KASI YA MTANDAO

- MLAB
- OONI

ZANA ZA KUPIMA KAMA MTANDAO ULIZIMWA KABISA

- IODA- DATA
- Oracle internet Intelligence
- RIPE NCC

ZANA ZINAZOWEZA KUTUMIKA WAKATI WA KUZIMWA KWA MTANDAO

- Psiphon - https://www.psiphon3.com/en/download.html (iOS, Android, Windows)
- Kivinjari Tor - https://www.torproject.org/download/ (Windows, MacOSX, Linux, Android); OnionBrowser https://onionbrowser.com/ (iOS)
- Lantern - https://getlantern.org/en_US/index.html (Windows, MacOSX, Linux, iOS, Android)

KUZIMWA KWA MTANDAO

KIPEPERUSHI MAALUM KWA AJILI
YA JAMII YA WAHADZABE

ATHARI ZA KUZIMWA KWA MTANDAO
REJEA YA WANAWAKE WA UGANDA

Na Sandra Aceng

MUHTASARI

Muhtasari Utafiti huu ni sehemu ya ushirika wa mafunzo ya OPTIMA wa Iternews kuhusu kipimo cha mtandao. Ripoti hii imewasilishwa katika sehemu mbili. Ya kwanza inachambua data iliyokusanywa kupitia zana za kupima mtandao na sehemu ya pili inachunguza athari za kuzimwa kwa Intaneti kwa wanawake nchini Uganda.

Zana za kupima mtandao zilijumuishwa ili kujenga vigezo vya wakati kuzimwa kulitokea na/au kuendelea kutokea ili kutoa ushahidi na kuwepo kwa kukatizwa kwa mtandao, na jinsi hii inavyoathiri wanawake nchini Uganda.

Ripoti hii inahusisha matumizi ya data ya kipimo cha mtandao wa OONI kuhusu kuzuiwa kwa mtandao wa kijamii na intaneti kabla, wakati na baada ya uchaguzi wa Uganda wa 2021. Pia, data ya Utambuzi na Uchambuzi wa Uharibifu wa Mtandao (IODA) na Ripoti ya Uwazi wa Google zilitumika kama vyanzo vya data kubaini uhalifu za mtandao zilizotokea wakati na baada ya uchaguzi.

Data ya msingi ilikusanywa kwa kutumia mahojiano muhimu ya watoa habari na uchanganuzi wa mtandao ya kijamii haswa kutoka Twitter kulingana na mazungumzo na mitazamo iliyoshirikiwa ndani ya kipindi cha utafiti.

Watoa Huduma za Intaneti ISPs waliohojiwa: MTN UG (AS20294) , Airtel (AS36977), Uganda Telecom (AS21491), na Roke Telecom (AS37063).

Kipindi cha majaribio/uchambuzi: Januari 9 hadi Februari 20, 2021. Matokeo Matokeo yanaonyesha kizuizi kidogo cha wavuti wa Instagram, wakati WhatsApp ilizuiliwa mara kwa mara kutoka Januari 12 hadi januari 18. Twitter ilionekana kuzuiliwa kabisa kati ya Januari 12 na Januari 26, 2021, na kuzuiliwa tena kwa kiasi kati ya Januari 31 na Februari 5. Facebook ilizuiliwa kote Uganda na kufunguliwa tena kwa muda mfupi kati ya Januari 19 na Februari 10, 2021. Uchunguzi ulionyesha kuwa programu tatu za mawasiliano zilizotumiwa mara kwa mara (Facebook Messenger, Telegram na WhatsApp,) ziliwasilisha dalili za kuzuiwa kati ya Januari 12 na Februari 20, 2021.

Wanawake waliojibu swali hili waliripoti ufikiaji mdogo wa intaneti iliyoathiri biashara mtandaoni hivyo kuamua kutumia njia ghali zaidi kama vile kupiga simu ili kuendelea kutoa huduma kwa wateja wakati wa kuzimwa.

JINSI KUZIMWA KWA MTANDAO KUNAVYOATHIRI MAISHA YA WANAWAKE

1. Maisha ya kikazi
2. Hali ya Uchaguzi na Siasa
3. Masomo
4. Uendeshaji wa biashara
5. Athari katika maisha ya kijamii
6. Afya na usalama
7. Familia

1: MAISHA YA KIKAZI

Wanawake waliohojiwa waliripoti kwamba hawakuweza kufanya kazi kwa kawaida kwa sababu ya upungufu au ukosefu wa mtandao na hivyo hawakuweza kuhudhuria mikutano ya mtandaoni wakati wa COVID-19 ambapo mawasiliano ya mtandaoni yalipendwa na wenzake

2: UENDESHAJI WA BIASHARA

Kuzimwa kwa mtandao kuliathiri sana shughuli za biashara za wanawake. Wengi wa wanawake waliohojiwa hawakuweza kugikia wateja, kufanya miamala mtandaoni, kupoteza pesa, kufanya huduma za benki kwa njia ya simu, na kurejesha faili.

3: MASOMO

Wakati wa kuzimwa kwa mtandao, watoto wa shule hawakuweza kupata vifaa vya kusoma mtandaoni ambayo ilikuwa shida kabisa kwao. Wanafunzi wengine wa shule walitumia vifaa vya elimu nje ya mtandao, na mmoja alikosa tarehe ya kuwasilisha mitihani.

4: HALI YA UCHAGUZI NA SIASA

Ufikiaji wa habari ya uchaguzi na siasa pia ilikua na upungufu wakati wa muda wa uchaguzi. Hii ni kwa sababu wengi wa wanawake waliohojiwa waliripoti kuwa hawakuwa na upatikanaji wa habari za uchaguzi na sasisho za baada ya uchaguzi. Wengi walilazimika kutegemea tu tangazo linalofuata la Tume ya Uchaguzi.

5: ATHARI KATIKA MAISHA YA KIBINAFSI NA KIJAMII

Wengi tuliowahoji walitaja kuwa hawakuweza kuwasiliana na familia na marafiki kupitia mtandao wa kijamii au hata kufuatilia matukio yalipoendelea wakati wa kupiga kura. Baadhi ya waliohojiwa hawakuweza kupata habari wakati wa kukatika kwa mtandao kwa kuwa wengi wao walitegemea intaneti iliwezesha simu za rununu kupata habari na taarifa kutoka kwa tovuti za habari .

6: AFYA NA USALAMA

Wakati wa mtandao kukatika, tovuti zote za mtandaoni zenye taarifa za afya hazikuweza kufikiwa na hivyo taarifa kuhusu afya zilipatikana tu wakati wanawake walipotembelea vituo vya afya vya jamii.

7: FAMILIA

Baadhi ya waliojibu waliripotiwa kukabiliwa na matatizo ya kufikia wanafamilia walio mbali. Hii ni kwa sababu wengi waliamua kuwasiliana na wanafamilia wao kupitia simu wakati wa kukatika kwa mtandao.

HITIMISHO

Kuzimwa kwa intaneti kunaathiri sio tu maisha ya kibinafsi na kijamii bali pia maisha ya kitaaluma ya wanawake katika vikundi maalum. Inashusha utoaji huduma sawa na inavyofanya katika mawasiliano.

ATHARI ZA KUZIMWA KWA MTANDAO

KIPEPERUSHI MAALUM KWA AJILI
YA JAMII YA WAHADZABE

JINSI YA KUWAKILISHA NA KUREKODI UKIUKWAJI WA HAKI ZA BINADAMU WAKATI WA KUZIMWA KWA INTANETI

Na Likhita Banerjee

UTAFITI WA AMNESTY INTERNATIONAL WAVUTI WA KUTOJALI:

Mauaji yaliyofichwa na kuzimwa kwa intaneti Irani ' ni toleo la hivi karibuni la ushahidi unaoendelea kuongezeka unayoonyesha mmwenendo unaotisha- kufichwa kwa ukiukwaji wa haki za binadamu kupitia kuzimwa kwa intaneti. Mbinu hii inakua ya kupendelewa sana ya kukiuka haki na serikali duniani kote.

Maandamano za kupinga mamlaka zilipotanda Irani kote Novemba 2019, mamlaka iliamrisha kuzimwa kwa intaneti. Uchunguzi wa Amnesty ulifafanua kuwa katika saa 48 za kwanza ya kuzimwa, vikosi vya usalama viliwaua watu zaidi ya 220. Huku mamilioni ya watu wakitengwa kutoka kwa mtandao wa intaneti duniani, osekana kwa taarifa za kushiriki signiHcantly habari kulizuia ukweli kutoka kwa kiasi kikubwa. Iliwachukua wachunguzi wa Amnesty maelfu ya masaa ya kutafuta ukweli ili kurekodi na kuthibitisha vifo vya watu 304. Tunaamini watu wengine zaidi waliuawa.

Kwa wanaharakati, waandishi wa habari na watafiti, kuwa na uwezo wa kuandika ushahidi na kuwasiliana kwa usalama wakati wa kuzima mtandao unaweza kuwa muhimu kwa kuangaza mwanga juu ya ukiukwaji mkubwa wa haki za binadamu na kwa kuwawajibisha wale wanaohusika.

KUTAYARISHA KUANDIKA KABLA YA KUZIMWA

Kabla ya kuandika habari nyeti za haki za binadamu kwenye kifaa chako, unapaswa kuhakikisha umefanya mazoezi ya msingi ya usalamu wa dijitali. Kabla ya kuzima, kuna kadhaa

FANYA MAZOEZI YA MSINGI YA USALAMA WA KIDIJITALI KWENYE KIFAA CHAKO CHA MKONONI

Wataalamu wa usalama wa kidijitali wametengeneza miongozo ambayo hutoa maelezo ya kina na ya habari ya hali ya juu ya kulinda vifaa vyako vya rununu. Uaweza kujifunza zaidi kwa kusoma zaidi.

https://ssd.eff.org/en/module/problem-mobile-phones
https://www.securityplanner.org/#/all-recommendations

HIFADHI NAKALA YA DATA YAKO KWA USALAMA

Katika mazingira hatarishi, yanayobadilika haraka, vifaa vyako vinaweza kukamatwa na mamlaka, au vinaweza kupotea. Ingawa kuhifadhi nakala za data yako wakati wa kuzimwa kunaweza kuwa changamoto, unapaswa kulinda data yako yote kwenye vifaa vyako kabla ya kuzimwa kwa vyovyote vile.

HIFADHI NAKALA YA DATA YAKO KWA USALAMA

Unapotumia simu yako kuandika ushahidi kwenye maandamano au katika hali nyingine hatarishi, kuna uwezekano kwamba unaweza kusimamishwa na vifaa vyako vikatafutwa.

Katika tukio kama hii, shirika la haki za binadamu WITNESS linapendekeza hatua rahisi ya kuficha maudhui kwenye simu yako. Vidokezo hivi vitafanya kazi tu ikiwa kifaa cha rununu superHcially kimechunguzwa kwa kiwango cha juu na haipaswi kutegemewa iwapo zana za uchunguzi za kisasa zaidi zitatumika.

- WITNESS inapendekeza kutumia zana kubadilisha majina na aikoni za programu zako kupitia programu za Kuzindua kama vile Nova Launcher. Hii inafanya isiwe rahisi kutambua mara moja programu zilipo kwenye kifaa. Hii inawezekana kwenye simu za Android.
- Kwa baadhi ya simu za zamani ambazo huenda zilikua na mifumo ya Android, unaweza kutumia vipengele vilivyojengewa ndani ambavyo vinaweza kukuruhusu kuficha maudhui kwenye simu yako (kama vile Hali ya Faragha kwenye vifaa vya Samsung).
- Unaweza pia kuwezesha uthibitishaji wa 2-sababu kupitia nambari za siri za programu speciHc maalum kama vile WhatsApp, Signal, Firefox, na Wire kwenye Android na iPhones.
- Kwa simu za Android, WITNESS inapendekeza zaidi kuweka faili tupu inayoitwa ".nomedia" ndani ya folda yoyote ili kuzuia picha na video kwenye folda zisionekane kwenye ghala yako. Kuunda folda zilizofichwa (folda zinazoanza na ".") kwa kutumia programu ya msimamizi wa faili pia itafanya kazi.
- Unaweza pia kutumia programu maalum za uhifadhi, kama ville Tella au Eyewitness to Atrocities, ambazo huhifadhi hati katika maghala tofauti yaliyosimbwa kwa njia fiche na kufanya maudhui yapatikane ndani ya programu pekee. Hii inafanya kuwa vigumu kupata maudhui iwapo simu itapekuliwa.
- Tumia programu fichamishi kama Signal, na pia utumie 'ujumbe zinazopotea' ili kufuta kiotomatiki mawasiliano nyeti kwenye ncha zote mbili za mazungumzo

PAKUA PROGRAMU ILI KUKWEPA UDHIBITI

Ikiwa upo katika sehemu iliyozimwa, unaweza kujaribu kukwepa vizuizi kwa kutumia Mtandao wa Kibinafsi (VPNs). Tafadhali kumbuka kuwa VPNs zinaweza kuharamishwa katika baadhi ya miktadha au zinaweza kualika upinzani kutoka kwa mamlaka hata pale ambapo hazijakatazwa waziwazi. Kurekodi Wakati wa Kuzimwa

ABIRI UDHIBITI AU VIZUIZI KIASI

Iwapo unafikiri unakabiliwa na kuzima kwa mtandao, unapaswa kuangalia ili kuona ikiwa huduma zingine zinafanya kazi. Kuzimwa kunaweza kuchukua aina nyingi. Mamlaka inaweza kujaribu kupunguza kasi, kuzuia tovuti fulani, kuwauliza watoa huduma za mitandao (ISPs) kuzima, au wakati mwingine kuzima intaneti kabisa. Unaweza kujaribu kupima kile kinachoweza kufikiwa ili kufahamu ni aina gani ya usumbufu wa mtandao unaoweza kuwa unakumbana nao.

MAMBO MAKUU MATATU WAKATI WA KUZIMWA KWA MTANDAO

I. Kurekodi ushahidi wa kuzimwa kwenyewe
II. Kuwasilisha na kushiriki maudhui wakati wa kuzimwa kwa intaneti
III. Kuwasilisha na kushiriki maudhui wakati wa kuzimwa kwa intaneti

1: KUREKODI USHAHIDI WA UKIUKAJI

Kurekodi ushahidi wa ukiukaji wa haki za binadamu kunaweza kukufanya kuwa shabaha wewe mwenyewe au, katika baadhi ya matukio, hata kukiuka sheria za nyumbani. Kwa hivyo, kurekodi wowote unapaswa kufanywa ukiweka kipaumbele usalama wako na walio karibu nawe. Ikiwa unaamua kuwa ni salama kurekodi, kisha rekodi na veriHcation uthabiti akilini. Filamu eneo inayokuzunguka ili iwe rahisi kwa mtu wa tatu kubaini mahali ambapo ukiukaji ulifanyika.

2: KUREKODI USHAHIDI WA KUZIMWA KWENYEWE

Kuzimwa kwa mtandao ambako kunajaribu kuficha ushahidi wa ukandamizaji wa serikali ni ukiukaji wa haki za binadamu wenyewe. Ushahidi wa kuzima unaweza na unapaswa kuhifadhiwa. Kama unaweza kugundua kuzimwa, unaweza pia kushiriki ushahidi wa kiufundi na mengine kama hii na Keep It On coalition - mtandao wa kimataifa, ambao Amnesty International ni sehemu yake, unaoongoza vita dhidi ya kuzimwa kwa intaneti. Unaweza kufanya hivyo kwa kushiriki picha za skrini za tovuti zilizozuiliwa au kurekodi hali yako wakati wa kuzimwa.

Programu ya OONI Probe, inaweza kukusaidia kupima udhibiti, kupunguzwa kwa kasi na kuzimwa.

Ikiwa unatarajia kuzimwa, unaweza pia kuwasiliana na vikundi vya haki za kidijitali ndani ya nchi yako ambavyo vinaweza kuweka kumbukumbu za kuzimwa na kutoa usaidizi. Kwa mfano, SFLC.in nchini India hurekodi kuzimwa kwa mtandao.

2: KUREKODI USHAHIDI WA KUZIMWA KWENYEWE

Unaweza kushiriki maudhui na faili nyingine na watu unaowaamini ambao wako karibu nawe kwa kutumia Bluetooth au zana za mawasiliano ya karibu (kama vile Android Beam au iOS Airdrop) kwenye kifaa chako.

JINSI YA KUWAKILISHA NA KUREKODI UKIUKWAJI WA HAKI ZA BINADAMU WAKATI WA KUZIMWA KWA INTANETI

KIPEPERUSHI MAALUM KWA AJILI
YA JAMII YA WAHADZABE